

COMMENTAAR

Zwalkende Europese Unie heeft juist nu behoefte aan minder vrijblijvendheid

De zo onder vuur liggende Europese Unie is weer een proces rijker: het Bratislava proces, genoemd naar de Slowaakse hoofdstad waar 27 van de 28 regeringsleiders van de EU-lidstaten afgelopen vrijdag elkaar troffen.

Hoewel het een informele bijeenkomst betrof waarbij het zich naar de uitgang begevende Verenigd Koninkrijk nadrukkelijk niet was uitgenodigd, eindigde het samenzijn met een verklaring en een stappenplan waarin al weer een volgende informele top werd aangekondigd. Een proces dus. Het woord betekent beweging en dat is voor de situatie waarin de Europese Unie zich momenteel bevindt al heel wat.

Er had immers ook voor kunnen worden gekozen het louter bij een 'benen-op-tafelsessie' te houden, maar dat is niet gebeurd. De regeringsleiders hebben zich geschaard achter een vier pagina's tellend plan dat alinea na alinea vrijblijvendheid uitstraalt, maar toch. De regeringsleiders hebben zich tenminste aan iets gebonden. Daarmee is dan ook alles gezegd.

Hoe fragiel het allemaal is, bewees de Italiaanse premier Matteo Renzi, die vrijdag al direct de nodige afstand nam van de tekst. Hij miste concrete maatregelen op het terrein van migratie en het stimuleren van de economie. Vervolgens kondigde dezelfde Renzi zondag in een interview met de krant *Corriere della Sera* aan dat hij niet van plan is zich te houden aan de Europese begrotingsregels. Maar met enige goede wil past zelfs de *Alleingang* van Renzi nog binnen de afspraken van Bratislava. Daar is namelijk ook afgesproken dat de EU-27 „vastbesloten” zijn gemeenschappelijke oplossingen te vinden voor aangelegenheden waarover men verdeeld is.

De Europese gedachte is even kwetsbaar als kostbaar. Verdedig haar met kracht

---

Opvallend blijft dat de naam van het Verenigd Koninkrijk in het stappenplan niet wordt genoemd. Als de Europese Unie ergens een antwoord op moet geven is het wel het vertrek van de Britten. Het wachten is weliswaar op de formele aankondiging van de Britse premier Theresa May maar dat belet de overblijvers niet althans de indruk te wekken dat men bezig is met het begin van een antwoord.

Een antwoord dat verder gaat dan de holle frase dat men „vastbesloten is een succes te maken van de EU met 27 lidstaten”. Dit geldt al helemaal als de regeringsleiders tegelijk uitspreken dat de communicatie met de burgers moet verbeteren en de „simplistische oplossingen van extreme of populistische krachten ter discussie moeten worden gesteld”. Van diverse kanten wordt op de Europese Unie gebeukt. Iets meer assertiviteit van degene die wordt aangevallen is dan op zijn plaats.

De gedachte achter de Europese Unie, die volgend jaar maart de zestigste geboortedag viert, is even kostbaar als kwetsbaar gebleken. Daar dient in het huidige negatieve klimaat met alle kracht voor te worden opgeko-